

Voorzitter

meldkamersysteem (GMS) en ICT bij de politie (28725).

De **voorzitter**: Ik stel voor, overeenkomstig het voorstel van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de voordracht en vervulling van de vacature van de voorzitter van de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (28731).**

De **voorzitter**: Ik stel voor om, in afwijking van het Reglement van orde, niet schriftelijk te stemmen en met toepassing van de regeling vastgelegd in Kamerstuk 24663 de voordracht conform het voorstel van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vast te stellen, dat wil zeggen:

- op de eerste plaats dr. B.R. Bot;
- op de tweede plaats mr. J.J.R. Bakker;
- op de derde plaats dr. mr. A.J.E. Havermans.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van het Presidium betreffende een nader voorstel tijdelijke commissie Onderzoek integratiebeleid (28689, nr. 2).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform de voorstellen van het Presidium te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik benoem tot lid in de tijdelijke commissie de leden Lambrechts, Adelmund, Van Gent, Blok, Lazrak, Sterk en Varela.

Ik deel die leden en andere belangstellenden mede dat de constitutie zal plaatsvinden om 17.00 uur precies in de Aletta Jacobszaal.

Mevrouw **Giskes** (D66): Voorzitter. Ik wil graag terugkomen op de stemming bij punt 10 in verband met 28600-A. Mijn fractie wil geacht

worden voor het amendement-Dijksma/Timmermans op stuk nr. 24 te hebben gestemd. Dat betekent wel dat de uitslag anders geweest zou zijn.

De **voorzitter**: Dat betekent, precies zoals u het zegt, dat de uitslag anders geweest zou zijn. Thans rest slechts een aantekening in de Handelingen.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter. Ik wil met alle gemak van de wereld u steunen, maar ik heb vandaag gezien dat het begrip "opnieuw stemmen" een heel nieuwe dimensie heeft gekregen. Ik kan mij niet zo goed voorstellen waarom dat bij andere amendementen wel zijn effect heeft en uitgerkend bij dit amendement niet.

De **voorzitter**: Het spijt mij, maar daar heb ik moeite mee. Wij hebben alle stemmingen afgewikkeld. Conform de mededeling van de heer Rietkerk, waarbij het geen verschil zou hebben gemaakt, zou ik toch willen handelen zoals wij normaal handelen bij dit soort dingen. Als er op het moment van stemmen onduidelijkheid is over de uitslag, dan kan er anders gestemd worden. Nee, ik wil het hierbij laten. Het spijt mij.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Blauw

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 17 december 2002 over **de WAO**.

□

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. In het verzameloverleg is een flink aantal zaken aan de orde geweest. Het meest succesvolle van het overleg was dat klip en klaar werd dat in de Nederlandse politieke verhoudingen binnen en buiten de Kamer en in het kabinet geen ruimte is voor een WAO met een bedrijfsrisico of "risque professionnel". Dat doet mijn fractie goed.

Er zijn ook andere dingen aan de orde geweest, zoals het rapport van de Algemene Rekenkamer over de reïntegratie. Dat heeft betrekking op een wat langere periode. In dat wat

dieper gravende onderzoek naar de effecten van reïntegratie was men enerzijds positief maar gaf men anderzijds duidelijk aan dat er nog een slag moet worden gemaakt. Bij de behandeling van de SUWI heeft de Kamer in veel geledingen gezegd dat bij kwaliteitscriteria en duurzame arbeid van een andere termijn moet worden uitgegaan dan de regering hanteert...

De **voorzitter**: Dus leest u nu uw motie voor, want dat is het kerstregime.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Zeker. Wij zijn nu een stuk verder, maar er is nog niets. Vandaar dat ik de volgende motie indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterend dat al lange tijd het criterium duurzame arbeid bij reïntegratie op een periode van zes maanden gesteld wordt;

constaterend dat het ARK-rapport aangeeft dat er bij reïntegratie onvoldoende aandacht besteed wordt aan de kwaliteit van de bemiddeling, de nazorg, de duurzaamheid en aard van de aangegane arbeidsovereenkomst;

van mening dat pas sprake kan zijn van duurzame reïntegratie als ten minste gedurende één aaneengesloten jaar de nieuwe arbeidsplaats is vervuld;

verzoekt de regering, voortaan in de aansturing van het UWV en de verantwoording aan de Kamer bij het begrip duurzame arbeid uit te gaan van 12 aaneengesloten maanden en de nazorg in te passen bij de beoordeling van de kwaliteit van de reïntegratie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Noorman-den Uyl en Van Gent. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 129 (22187).

Mevrouw **B.M. de Vries** (VVD): Is

Mevrouw Verburg (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

iets bekend over wat dit voorstel kost?

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Dit heeft niets te maken met wat het kost. Het heeft te maken met de wijze waarop UWV opdrachten verstrekt aan reïntegratiebedrijven. Het UWV kan opdrachten geven voor een kortere periode, maar dan kun je niet meer zeggen dat het gaat om duurzame arbeid. Dat geldt trouwens ook voor de gemeenten. Het is geen kwestie van geld, maar een kwestie van definitie van een kwalitatief goede reïntegratie. Dat zijn gewoon geen draaideurmensen.

□

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter. Bij reïntegratie is het van belang dat er een goede aanpak komt en dat er een grote inzet en goede motivatie zijn van de te reïntegreren werkzoekenden. Dat is nu nog niet het geval. Er is nu nog sprake van het feit dat mensen soms niet komen opdagen of zomaar afhaken. Wij vinden dat voor iedereen een verliespost. Daaraan willen wij een einde maken. Om die reden dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat effectieve reïntegratie moet zijn gebaseerd op een balans in rechten en plichten bij werkzoekenden;

van mening dat thans onvoldoende is voorzien in sluitende afspraken tussen het uitvoeringsorgaan werknemersverzekeringen (UWV) c.q. gemeenten en reïntegratiebedrijven over de controle op actieve deelname aan reïntegratie door werkzoekenden;

constaterende dat hierdoor sprake kan zijn van het niet verschijnen of deelnemen door werkzoekenden aan afgesproken trajecten;

verzoekt de regering, op de kortst mogelijke termijn tot een plan van aanpak te komen om onvoldoende inzet van de zijde van werkzoekenden te voorkomen en indien nodig te sanctioneren, en de Kamer hierover voor 1 maart 2003 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Verburg en B.M. de Vries. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 130 (22187).

□

Minister **De Geus**: Voorzitter. Er zijn twee moties ingediend. De motie van mevrouw Noorman-den Uyl, medeondertekend door mevrouw Van Gent, strekt ertoe dat het criterium duurzame arbeid bij de integratie op een periode van twaalf maanden wordt gesteld, in plaats van de huidige zes maanden. Ik ontraad de aanneming van deze motie, niet omdat een periode van twaalf maanden niet beter zou zijn dan die van zes, maar ik vind het wenselijk dat dit criterium daartoe wordt verengd. Situaties, waarbij een reïntegratie met een duur van zes maanden zou kunnen worden bereikt en niet een van twaalf, zouden daarmee buiten de boot vallen.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Dat is onzin. Het is prima als je iemand reïntegreert voor een termijn van zes maanden, maar daar hoort het zegel "duurzaam" niet bij. Het betekent gewoon dat er een begin is gemaakt. Dat is waardevol, maar wij moeten wel helder zijn over het begrip duurzaam. Ik verzin dat niet. De Algemene Rekenkamer heeft ook gezegd dat het kwaliteitsbegrip reïntegratie beter moet worden gedefinieerd. Dit strekt daartoe. Ik nodig de minister uit nog eens goed naar de motie te kijken, want die past geheel in de visie die de Rekenkamer de regering heeft meegegeven. De regering heeft al eerder aangegeven dat zij bereid was daar verder over na te denken. Waarom is de minister niet bereid op die termijn van twaalf maanden te gaan zitten, terwijl de toezegging op dat punt ook door vorige regeringen aan de Kamer is gedaan?

Minister **De Geus**: Als wij de termijn van het kwaliteitsbegrip duurzame reïntegratie zouden wijzigen van zes naar twaalf maanden, dan schatten wij reïntegraties met een duur van zes maanden niet naar waarde. Een periode van twaalf maanden is beter dan die van zes maanden, maar ik wil reïntegraties van zes maanden niet diskwalificeren. De motie van mevrouw Noorman strekt ertoe dat wij het begrip duurzame reïntegratie reserveren voor reïntegraties van een jaar en langer. Ik vind dat reïntegraties van zes maanden in de praktijk een heel goede kans maken om duurzaam te worden. Maar liefst 85% van die werknemers is na anderhalf

De Geus

jaar nog steeds aan het werk. Mevrouw Noorman heeft de onderzoeksresultaten in haar betoog van 17 december geprezen als zijnde een mogelijke omslag in de effectiviteit van de reïntegratie. Wij zitten op het goede spoor. Daarom heb ik op dit moment geen behoefte aan een wijziging van de criteria.

De tweede motie is ingediend door mevrouw Verburg. Daarin wordt de regering verzocht, op de kortst mogelijke termijn tot een plan van aanpak te komen om onvoldoende inzet van werkzoekenden te voorkomen en indien nodig te sanctioneren. Dit sluit aan op een debat daarover. Ik heb toen aangegeven dat dit een wezenlijke inspanning vergt van de uitvoeringsorganisaties. Ik kan mij voorstellen dat de Kamer daar iets van vindt. Daarom heb ik de behoefte aan een uitspraak van de Kamer op dat punt. Dan weet ik in ieder geval of hier prioriteit aan moet worden gegeven. In de huidige praktijk is dit namelijk geen prioriteit. Daarom heb ik er behoefte aan te weten wat de Kamer daarvan vindt.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgen aan het eind van de vergadering over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het voorstel van wet van het lid Noorman-den Uyl tot wijziging van de Algemene bijstandswet, de Wet financiering Abw, IOAW en IOAZ en de Wet inkomstenbelasting 2001 in verband met het opnemen in de Algemene bijstandswet van de mogelijkheid om aanvullende inkomensondersteuning te verlenen aan personen die langdurig een inkomen hebben ter hoogte van het sociaal minimum en die vooralsnog geen uitzicht hebben op inschakeling in de arbeid (Wet lang-laag) (28508).**

(Zie vergadering van 12 december 2002.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Voorzitter. Het wetsvoorstel lang-laag is niet zomaar een idee van de PvdA-fractie. Hiermee moet een oplossing worden geboden voor een aantal financiële en sociale problemen die door velen worden onderkend. Het is een bescheiden oplossing, maar de problemen worden door de mensen die het betreft scherp gevoeld. Men ervaart de problemen als onrechtvaardig of als een gebrek aan solidariteit en compassie of men ervaart het zo, dat het anderen niet kan schelen hoe het met hen gaat. Het probleem is dat er een tekort ontstaat, als mensen te lang op het sociaal minimum leven. Die constatering is al langer geleden gedaan. In de tekst wordt hiernaar verwezen. Verder is er onvoldoende rechtsgelijkheid in de inkomensaanvulling via de gemeente. Die verschillen lopen op tot 800 à 900 euro per jaar. In veel onderzoeken kan men dit terugvinden, bijvoorbeeld in dat van de FNV, "Gemeente wees minimaal sociaal" en in "Rond over rood". Naar mijn oordeel is de verantwoordelijkheid voor het inkomensbeleid te veel bij de gemeenten gelegd. Voor een deel moet deze verantwoordelijkheid terug naar het Rijk. Dat is een van de redenen waarom ik in 2000 een motie heb ingediend. Deze was mede gebaseerd op een brief van de VNG, die de politiek erop wees dat er te veel verantwoordelijkheid bij de gemeenten was gelegd ten opzichte van wat het Rijk doet. De huidige aanpak van gemeenten op het terrein van categoriaal beleid bevat deels een te ongerichte inkomensondersteuning, omdat bij werk-aanvaarding een armoedeval kan ontstaan. Dit zijn ernstige en structurele problemen.

Deze visie wordt overigens breed gedeeld. De kritiek op de huidige situatie beluister ik ook bij de CDA-fractie en bij de oppositie. In de vorige kabinetsperiode heb ik deze ook beluisterd bij de VVD-fractie. De LPF-fractie heeft zich buiten de discussie geplaatst.

Ik wil met dit wetsvoorstel een oplossing bieden voor de vier problemen die ik geschetst heb. In de eerste plaats bepaalt het Rijk de hoogte van de inkomensondersteuning via vaste bedragen voor alle gemeenten. Betrokkenen kunnen hier ook rechten aan

ontlenen. In tegenstelling tot de huidige situatie geldt dan in iedere gemeente eenzelfde regeling.

In de tweede plaats biedt het categoriaal beleid inkomensondersteuning aan erkende groepen. Het gaat daarbij om kostensoorten waarvan het niet redelijk is dat deze mensen ze zelf helemaal dragen. Ik noem in dit verband chronisch zieken, ouderen met een minimuminkomen en gezinnen met kinderen, zeker gezinnen met meerdere kinderen. Met de huidige categoriale bijzondere bijstand bestaat geen rechtsgelijkheid tussen gemeenten. Uit de onderzoeken blijkt dat hier heel verschillend mee omgegaan wordt.

Dan kom ik bij een derde punt, namelijk de armoedeval, die ons ook een doorn in het oog is. Die wordt ten opzichte van de huidige regeling bestreden met het voorstel lang-laag.

Het vierde punt is dat door het sluiten van convenanten tussen VNG, Divosa, Rijk en Sociale alliantie er meer rechtsgelijkheid bestaat tussen gemeenten als het gaat om het bieden van inkomensondersteuning aan de verschillende doelgroepen. Dat vinden wij van groot belang.

Het vijfde punt betreft het budget bijzondere bijstand van de gemeenten, dat rond de 500 mln euro bedraagt. Dat wordt gedeeltelijk op rijkssturing en gedeeltelijk via convenanten gelabeld. Dat is nu niet het geval. Daarom zijn er zulke grote verschillen tussen de gemeenten. Daarom is er een tekort aan rechtsgelijkheid. Daarom is er een onbalans tussen wat het Rijk bepaalt en wat de gemeenten bepalen. Met dit voorstel wordt dat opnieuw in evenwicht gebracht. Dit overigens in tegenstelling tot de voorstellen van de regering. Ik kom daar straks op terug.

Voorzitter. Ik dank de woordvoerders van de verschillende partijen voor hun waardering van het wetsvoorstel en voor de complimenten. De heer Vendrik zag het liefst een structurele verhoging. Hij verwees naar Ab Harrewijn, die daar een vurig voorvechter van was. Dat is waar, maar een structurele welvaartsverbetering voor minima was in zijn ogen nog veel beter. De prijs om aan de onderkant van het inkomensgebouw te nivelleren is hoog. Als de fractie van GroenLinks er graag voor wil zorgen – zoals velen in deze Kamer – dat werken meer loont, kost dat nog meer. Met